

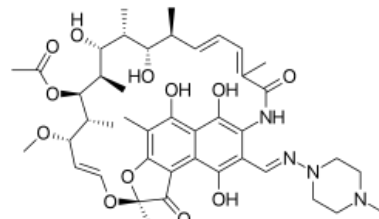
Rifampicin

Rifampicin je **úzkospektré** antibiotikum, které patří mezi antituberkulotika spolu se streptomycinem, capreomycinem a cycloserinem. Je vysoce účinné (zatím nejúčinnější) proti infekcím vyvolaným *Mycobacterium tuberculosis* a *Mycobacterium leprae*. Účinek na *Mycobacterium avium* je menší a nejistý.

Rifampicin je derivát rifamycinu. Je bakteriostatický, ve vyšších dávkách **baktericidní**.

Farmakokinetika

Lze jej podávat **perorálně**, neboť se z GIT výborně vstřebávají (zvláště nalačno). Dobře proniká do tkání i cerebrospinální tekutiny (význam u mozkových tuberkulomů). Také penetruje do abscesů (význam u léčby abscedujících bakterií, např. *Staphylococcus aureus*) a kostí je dobrá. Metabolizuje se v **játrech** a vylučuje se žlučí. Do moči se vyloučí asi 30 % podané dávky rifampicinu. Biologický poločas činí 2–5 hodin.

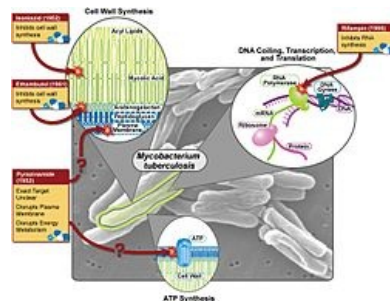
Struktura rifampicinu

Farmakodynamika

Mechanismus účinku spočívá v **inhibici syntézy bakteriálních NK** vazbou na DNA-dependentní RNA-polymerázu.

Indikace

Hlavní indikací je **léčba tuberkulózy**. Vždy se kombinuje s jinými antibiotiky. Vzhledem k dobré penetraci do abscesů i kostí je možné jej podat i u **stafylokokových infekcí** (léčba osteomyelitid a endokarditid způsobených působením *Staphylococcus aureus*). U stafylokokových infekcí vzniká ovšem **velmi rychle rezistence** (ještě během léčby!) a je třeba rifampicin kombinovat s vancomycinem nebo fluorochinolony. Rifampicin lze užít i u **léčby legionelózy** avšak pouze v kombinaci s makrolidy.

Mechanismy působení antituberkulotik

Dávkování

Při léčbě tuberkulózy 450–600 mg 1x denně, u dětí 10–20 mg za den. U stafylokokových infekcí se podává 2–3x denně 600–1200 mg.

Nežádoucí účinky

Nepříjemným ale neškodným vedlejším účinkem je **obarvení slz, moči, slin i potu do oranžova**. Je velmi **silným induktorem cytochromu P450**, což vede ke zvýšení exkrece xenobiotik. Také se může vyskytnout hepatitida, trombocytopenie s purpurou a obtíže podobné chřipce.

Kontraindikace

Vzhledem k indukci **cytochromu P450** není vhodné rifampicin kombinovat s chloramfenikolem, clarithromycinem a doxycyklinem neboť dochází ke snížení jejich sérových koncentrací. Obdobně se snižují koncentrace antikoagulancií, glukokortikoidů a některých léků s kardiovaskulárním působením.

Odkazy

Související články

- Antibiotika
- Antituberkulotika
- Tuberkulóza

Použitá literatura

- LINCOVÁ, Dagmar a Hassan FARGHALI, et al. *Základní a aplikovaná farmakologie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2007. ISBN 978-80-7262-373-0.
- BENEŠ, Jiří, et al. *Infekční lékařství*. 1. vydání. Galén, 2009. 651 s. ISBN 978-80-7262-644-1.

